

Βίος Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως

Ο Άγιος Νεκτᾶριος Πενταπόλεως γεννήθηκε την Τρίτη 1 Οκτωβρίου του 1846 στην Σηλυβρία της Τουρκοκρατούμενης Θράκης, από ευσεβείς και φτωχούς γονείς -τους Δήμο (Δημοσθένη) και Μπαλού (Βασιλική) Κεφαλά. Ο πατέρας του καταγόταν από τα Ιωάννινα, ναυτικός στο επάγγελμα, και η μητέρα του καταγόταν από την Σηλυβρία. Ήταν το πέμπτο παιδί της οικογένειας και είχε πέντε ή έξη αδέρφια: τον Δημήτριο, τον Γρηγόριο, τη Σμαράγδα, τη Σεβαστή, τη Μαριώρα και τον Χαραλάμπη (το όνομα και η ύπαρξη του οποίου εμφανίζονται στην διαθήκη του Αγίου, ενώ κάποιες πηγές τον θέλουν να αντικατέστησε τον Άγιο ως διδάσκαλος στο χωριό Λιθί της Χίου). Κατά την βάπτισή του δε, του δόθηκε το όνομα Αναστάσιος.

Τα πρώτα γράμματα μαζί με χριστιανικές διδαχές τα έλαβε από την μητέρα του. Στη Σηλυβρία τελείωσε το δημοτικό και το σχολαρχείο. Ήταν ένα ευφυέστατο παιδί με πολύ καλή μνήμη, που έδειξε την διδασκαλική και θεολογική του κλίση από πολύ νωρίς. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι σε ηλικία μόλις επτά ετών, έραβε φύλλα χαρτιού μεταξύ τους με σκοπό να φτιάξει βιβλία για να γράψει σε αυτά τα λόγια του Θεού, όπως ο ίδιος είπε στην μητέρα του.

Κατόπιν μετανάστευσε στην Κωνσταντινούπολη, όπου εργάστηκε στην αρχή σε καπνοπωλείο, τόσο για να βοηθήσει οικονομικά την οικογένεια του όσο και για να μπορέσει να συνεχίσει τις σπουδές του. Εκείνο τον καιρό άρχισε να μελετά και να συλλέγει ρητά και αποφθέγματα Αγίων Πατέρων και κλασικών φιλοσόφων, τα οποία αποτέλεσαν το δίτομο βιβλίο «Ιερών και φιλοσοφικών λογίων θησαύρισμα», που εξέδωσε το 1895. Τα συγκέντρωνε όχι μόνο για δική του χρήση αλλά και για να μπορέσει να τα μεταφέρει στους συνανθρώπους του και να τους ωφελήσει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της πλευράς του χαρακτήρα του είναι ότι έγραφε κάποια από αυτά τα γνωμικά στις χάρτινες καπνοσακούλες του καπνοπωλείου, ώστε να τα διαβάσουν και να ωφεληθούν όσοι τις χρησιμοποιούσαν. Η πρακτική αυτή δε, έλυνε και το πρόβλημα της δημοσίευσης τους από εκείνον, ελλείψει χρηματικών πόρων.

Πριν ακόμα συμπληρώσει το 20ο έτος της ηλικίας του, προσελήφθη ως παιδονόμος στο, εν Κωνσταντινούπολη, σχολείο του Μετοχίου του Παναγίου Τάφου (διευθυντής του σχολείου αυτού ήταν ο θείος του -από την πλευρά της μητέρας του- Αλέξανδρος

Τριανταφυλλίδης) όπου συνέχισε τις σπουδές του, ενώ ταυτόχρονα εργαζόταν διδάσκοντας τις μικρότερες τάξεις.

Την ίδια περίοδο έλαβε χώρα και το πρώτο θαύμα του Αγίου Νεκταρίου. Ενώ βρισκόταν σε ιστιοφόρο και ταξίδευε για να πάει από την Κωνσταντινούπολη στην ιδιαίτερη πατρίδα του -για να εορτάσει μαζί με την οικογένεια του τα Χριστούγεννα- έπιασε μεγάλη τρικυμία. Με την παραίνεση και τις προσευχές όμως του Αγίου, το πλοίο κατάφερε να φτάσει στον προορισμό του και έτσι γλύτωσαν την ζωή τους οι συνεπιβάτες του και φυσικά ο ίδιος.

Μετά την Κωνσταντινούπολη ήρθε η σειρά της Χίου να φιλοξενήσει τον «Άγιο του 20ου αιώνα». Στην αρχή εργάστηκε ως δημοδιδάσκαλος στο χωριό Λιθί, ενώ παράλληλα κήρυττε σε Ιερούς ναούς της περιοχής.

Μετά την πάροδο επτά ετών, εισήλθε ως δόκιμος μοναχός στην «Νέα Μονή», της Χίου, σε ηλικία 27 ετών. Τρία χρόνια αργότερα έγινε μοναχός (στις 7 Νοεμβρίου 1876) και έλαβε το όνομα Λάζαρος, ενώ άρχισε να εργάζεται ως γραμματέας του μοναστηριού. Λίγους μήνες αργότερα (στις 15 Ιανουαρίου 1877) χειροτονήθηκε ιεροδιάκονος από τον τότε Μητροπολίτη Χίου, Γρηγόριο. Κατά την χειροτονία του, ήταν που έλαβε το όνομα Νεκτάριος.

Το ίδιο έτος (1877) έφυγε από την Νέα Μονή με άδεια και πήγε στην Αθήνα για να συνεχίσει τις σπουδές του. Αξίζει σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε ότι τα έξοδα των σπουδών του αυτών, κάλυψαν οι αδερφοί Χωρέμη -ο Ιωάννης και ο

Δημοσθένης Χωρέμης. Στο νησί της Χίου επέστρεψε μετά από τρία έτη, έχοντας στις αποσκευές του το πτυχίο του Γυμνασίου.

Στα τέλη Σεπτέμβρη του 1882 μετέβη στην Αλεξάνδρεια όπου παρουσιάστηκε στον Πατριάρχη Σωφρόνιο και του εξέθεσε την επιθυμία του να συνεχίσει τις σπουδές του, δίνοντας του και μια συστατική επιστολή από τον Ηγούμενο της Νέας Μονής, Νικηφόρο. Ο Σωφρόνιος όντως τον βοήθησε (αναλαμβάνοντας το Πατριαρχείο τα ένα μέρος από τα έξοδα των σπουδών, τα υπόλοιπα τα κάλυψαν οι αδερφοί Χωρέμη) θέτοντας του όμως ως όρο μετά το πέρας των σπουδών του, να επιστρέψει στην Αλεξάνδρεια και να εργαστεί για το Πατριαρχείο.

Έτσι ο Άγιος Νεκτάριος, πήρε για άλλη μια φορά τον δρόμο για την Αθήνα όπου γράφτηκε στην Θεολογική Σχολή Αθηνών, από την οποία αποφοίτησε τρία χρόνια αργότερα. Στην Θεολογική Σχολή διδάχθηκε: Δογματική, Ηθική, Παλαιά Διαθήκη, Εβραϊκά, Καινή Διαθήκη, Ποιμαντική, Πατρολογία, Χριστιανική Αρχαιολογία, Κατηχητική, Συμβολική και Ιστορία Δογμάτων. Την περίοδο των σπουδών του υπηρέτησε ως διάκονος στους ναούς: της Αγίας Ειρήνης (Αιόλου), της Παντάνασσας (Μοναστηράκι) και στου Αγίου Νικολάου (Πευκάκια).

Ήταν τέλη του 1885 ή αρχές του 1886 όταν επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια έχοντας τελειώσει τις σπουδές του στην Θεολογική Σχολή Αθηνών. Φτάνοντας εκεί ανέλαβε αμέσως καθήκοντα ιεροκήρυκα. Στις 23 Μαρτίου του 1886 χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος στον Ναό του Αγίου Σάββα από τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας, ενώ τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου ανήλθε στο αξίωμα του Αρχιμανδρίτη. Εργάστηκε ως γραμματέας του Πατριαρχείου και κατόπιν ως Πατριαρχικός Επίτροπος στο Κάιρο.

Τον Ιανουάριο του 1889 ο Πατριάρχης Σωφρόνιος, αναγνωρίζοντας την αξία του Αγίου και βλέποντας την αγάπη με την οποία τον περιέβαλαν οι πιστοί, τον χειροτόνησε Μητροπολίτη Πενταπόλεως. Ο Άγιος ασκούσε τα καθήκοντα του με ζήλο και υποδειγματικό τρόπο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, το ποίμνιο του να τον αγαπά όλο και περισσότερο, ενώ -στον αντίποδα- κάποιιοι στο Πατριαρχικό περιβάλλον άρχισαν να τον συκοφαντούν -ζήλευαν την αγάπη που του είχαν οι χριστιανοί αλλά και το μεγαλείο του χαρακτήρα του.

Οι συκοφάντες έριξαν τους σπόρους τους, κι εκείνοι βρήκαν γόνιμο έδαφος στον υπερήλικο Πατριάρχη και φύτρωσαν. Αποτέλεσμα; Να αφαιρεθούν από τον Άγιο Νεκτάριο τα αξιώματα του, και να του επιτραπεί μόνο να διαμένει στο δωμάτιο του, χωρίς να μπορεί να κινείται στην περιοχή του Καΐρου και στις γύρω κωμοπόλεις. Οι συκοφάντες όμως δεν έμειναν ικανοποιημένοι. Συνέχισαν το βδελυρό τους έργο και έτσι, στις 11 Ιουλίου του 1890 εξεδόθη από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας «απολυτήριο», με το οποίο υποχρέωναν τον Άγιο να εγκαταλείψει την Αίγυπτο, παρόλο που εκείνος είχε συμμορφωθεί απόλυτα και χωρίς διαμαρτυρίες στις εντολές του Σωφρόνιου. Αξίζει να σημειωθεί ότι το «απολυτήριο» δεν ήταν σύμφωνο με τους κανόνες της Εκκλησίας -δεν είχε γίνει εκκλησιαστική δίκη- αλλά και δεν του καταβλήθηκαν οι μισθοί που του χρωστούσε το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας από την μέρα που χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Πενταπόλεως έως και την ημέρα που τον ανάγκασαν να αποχωρήσει από την Αίγυπτο.

Έτσι ο Άγιος Νεκτάριος πήρε για τρίτη φορά τον δρόμο για την Αθήνα. Οι συκοφάντες είχαν πετύχει το στόχο τους.

Από την στιγμή που έφτασε στην ελληνική πρωτεύουσα, άρχισε να αναζητά κάποια θέση που θα του επέτρεπε να προσφέρει ξανά τις υπηρεσίες του στους ανθρώπους. Μετά από ένα χρόνο -δύσκολο λόγω της άσχημης οικονομικής του κατάστασης- διορίστηκε από την Εκκλησία της Ελλάδος ιεροκήρυκας Ευβοίας, στις 15 Φεβρουαρίου του 1891. Κοντά στους εκεί χριστιανούς έμεινε δυόμιση χρόνια, έως τον Αύγουστο του 1893, όπου μετατέθηκε στο νομό Φθιώτιδος και Φωκίδος. Στην νέα του θέση παρέμεινε μόλις μισό χρόνο.

Το ήθος του, ο εξαίσιος χαρακτήρας του, η ευσέβεια του, αλλά και οι πράξεις του, έκαναν το ποίμνιο του να τον αγαπά σαν πατέρα και την φήμη του να εξαπλώνεται συνεχώς. Όταν αυτή η φήμη έφτασε στα αρμόδια "αυτιά", στην Αθήνα, αποφασίστηκε ο Άγιος Νεκτάριος να διοριστεί διευθυντής της Ριζαρείου σχολής, πράγμα που έγινε τον Μάρτιο του 1894.

Στην διεύθυνση της Ριζαρείου παρέμεινε για 14 ολόκληρα χρόνια. Στο διάστημα αυτών των ετών έδωσε νέα πνοή στο ίδρυμα και βοήθησε στην εκπαίδευση και την ανάδειξη πλήθους κληρικών και επιστημόνων. Παράλληλα συνέχισε -με μεγαλύτερη μάλιστα ένταση- το συγγραφικό του έργο. Μια ασχολία που τον συνόδευε από τα νεανικά του χρόνια και που χάρισε σε εμάς πνευματικούς θησαυρούς γεννημένους στο μυαλό και την ψυχή του Αγίου Νεκταρίου.

Τις περισσότερες ώρες της ημέρας εργαζόταν για τις ανάγκες της σχολής και τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο του τον μοίραζε στην προσευχή, στην μελέτη, στην συγγραφή και στην αγαπημένη του ασχολία: την φροντίδα λουλουδιών και δέντρων.

Κατά την διάρκεια των θερινών διακοπών της σχολής, το καλοκαίρι του 1898, ο Άγιος Νεκτάριος επισκέφθηκε το Άγιο Όρος, όπου και περιόδευσε στις εκεί μονές για σχεδόν δύο μήνες. Στο διάστημα αυτό μελέτησε εκτενώς τα χειρόγραφα στις βιβλιοθήκες των μονών, προς αναζήτηση υλικού για τις επιστημονικές εργασίες του.

Παράλληλα με τα καθήκοντα του διευθυντού της Ριζαρείου, αναλαμβάνει και φιλανθρωπική δράση συνδράμοντας όσους είχαν ανάγκη σε πνευματικό και υλικό επίπεδο. Η έντονη σωματική και πνευματική δράση εκείνων των ετών, έδρασε αρνητικά την υγεία του Αγίου, ο οποίος αρρώσταινε όλο και πιο συχνά. Τότε ήταν που στο μυαλό του γεννήθηκε η ιδέα της επιστροφής στον μοναστικό βίο και ζήτησε από την Νέα Μονή Χίου το απολυτήριο του, ώστε να μπορέσει να μονάσει όπου ήθελε. Το εν λόγω απολυτήριο εστάλη από την Νέα Μονή στον Άγιο Νεκτάριο στις 24 Νοεμβρίου του 1900.

Όταν κάποια στιγμή ο Άγιος γνωρίστηκε με την Χρυσάνθη Στρογγυλού (μετέπειτα Ηγουμένη Ξένη), μια τυφλή και ευσεβή γυναίκα, μπήκε το πρώτο λιθαράκι για την δημιουργία της μονής στην Αίγινα. Η Χρυσάνθη μαζί με μερικές ακόμα γυναίκες επιθυμούσαν να μονάσουν και αναζητούσαν ένα πνευματικό οδηγό, τον οποίο βρήκαν στο πρόσωπο του Αγίου Νεκταρίου. Με παράινεση του άρχισαν να αναζητούν τόπο για την δημιουργία ενός μοναστηριού, και τελικά κατέληξαν σε μια ερειπωμένη μονή -αφιερωμένη στη

Ζωοδόχο Πηγή και διαλυμένη από το 1834 με διάταγμα των Βαυαρών- στην Αίγινα. Όταν επισκέφθηκε και ο Άγιος τον τόπο εκείνο, αποφασίστηκε να επισκευαστούν τα παλαιά κτήρια της μονής και να ξανατεθεί το μοναστήρι σε λειτουργία. Οι εργασίες για τον σκοπό αυτό ξεκίνησαν το 1904, η δε μονή θα ήταν αφιερωμένη στην Αγία Τριάδα. Ο Άγιος από την Αθήνα -ήταν ακόμα διευθυντής στην Ριζάρειο- καθοδηγούσε τις μοναχές και όποτε έβρισκε χρόνο επισκεπτόταν την μονή στην οποία έμελλε να περάσει τα τελευταία χρόνια της ζωής του.

Μετά από τέσσερα χρόνια, έχοντας πλέον αποφασίσει να αποσυρθεί στο μοναστήρι της Αίγινας και να ασχοληθεί με την οργάνωση του και την πνευματική καθοδήγηση των καλογριών που το στελέχωναν, υπέβαλε την παραίτηση του στο διοικητικό συμβούλιο της Ριζαρείου στις 7 Φεβρουαρίου του 1908. Η παραίτηση έγινε δεκτή από το συμβούλιο, το οποίο τον συνταξιοδότησε -ως ελάχιστη αναγνώριση του έργου του- με το σημαντικό για την εποχή ποσό, των 250 δραχμών το μήνα.

Στη μονή εγκαταστάθηκε μετά το Πάσχα του ίδιου έτους, μιας και παρέμεινε στην θέση του διευθυντή της Ριζαρείου μέχρι να βρεθεί αντικαταστάτης.

Με δικά του έξοδα έκτισε μια μικτή οικία, πλησίον αλλά εκτός της μονής, στην οποία θα κατοικούσε. Αξιοσημείωτο είναι ότι έλαβε ενεργά μέρος στο κτίσιμο, κουβαλώντας χώμα ή λάσπη και σκάβοντας, βοηθώντας τους τεχνίτες. Ποτέ, σε όλη του τη ζωή, δεν θεώρησε κάποια εργασία ανάξια του. Πάντα έκανε ότι περνούσε από το χέρι του, με ιδιαίτερη χαρά, ζήλο και ταπεινοφροσύνη!

Μια υπόθεση στην οποία αφιέρωσε κόπο και χρόνο ήταν αυτή της επίσημης αναγνώρισης της Μονής από την Εκκλησία της Ελλάδος. Αναγνώριση που τελικά επιτεύχθηκε τέσσερα χρόνια μετά την κοίμηση του, και ανακοινώθηκε στις μοναχές με επιστολή του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου, στις 15 Μαΐου του 1924.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του, ο Άγιος Νεκτάριος έπασχε από χρόνια προστατίτιδα, η οποία του δημιουργούσε αφόρητους πόνους. Τελικά συμφώνησε στις συστάσεις των γιατρών και ήρθε στην Αθήνα στο Αρεταίειο νοσοκομείο. Εκεί νοσηλεύτηκε -στον 2ο θάλαμο του 2ου ορόφου (ήταν θάλαμος Γ θέσης: απορίας)- για δύο σχεδόν μήνες. Στο πλευρό του, καθ' όλη την διάρκεια της νοσηλείας του, ήταν συνεχώς -και εναλλάσσονταν σε βάρδιες- οι μοναχές Ευφημία και Αγαπία. Τελικά γύρω στα μεσάνυχτα της 8ης προς 9ης Νοεμβρίου του 1920 ανεχώρησε για τους Ουρανοί, σε ηλικία 74 ετών.

Το σκήνωμα του Αγίου μεταφέρθηκε στην Αίγινα και από το λιμάνι μέχρι την Μονή το μετέφεραν στα χέρια τους οι πιστοί. Όλο το νησί θρηνούσε μα περισσότερο απ' όλους οι μοναχές που έχασαν τον Πατέρα και Οδηγό τους. Το ιερό του σκήνωμα ήδη είχε αρχίσει να αναδίδει ευωδία. Η ταφή του, έγινε στο προαύλιο της Μονής δίπλα στο αγαπημένο του πεύκο.

Όταν μετά από έξη μήνες άνοιξαν το μνήμα για να τοποθετηθεί μια επιτύμβια πλάκα -δωρεά της Ριζαρείου- το σκήνωμα του εξακολουθούσε να ευωδιάζει χωρίς να παρουσιάζει το παραμικρό σημάδι αλλοίωσης. Ενάμιση χρόνο αργότερα το μνήμα ξανανοιχτηκε και το ιερό σκήνωμα του εξακολουθούσε να

παραμένει άφθαρτο και ευωδιάζον. Το ίδιο συνέβη και τρία χρόνια μετά την κοίμηση του. Συνολικά το σκήνωμα του παρέμεινε σε αυτή την κατάσταση για είκοσι ολόκληρα χρόνια!

Τριάντα δύο χρόνια, δε, μετά την κοίμηση του έγινε η ανακομιδή των λειψάνων του, στις 2 Σεπτεμβρίου του 1953, από τον Μητροπολίτη Προκόπιο.

Η επίσημη αναγνώριση του, ως Αγίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, έγινε το 1961 με Πατριαρχική Συνοδική Πράξη από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Τότε καθορίστηκε και η 9η Νοεμβρίου ως ημέρα εορτής του Αγίου Νεκταρίου.

